

ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету соціології та управління

Т.Ф. Бірюкова

« 29 » 2025 р.



СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРЕЗЕНТАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ СОЦІОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ
підготовки магістрів

денної та заочної форми здобуття освіти

освітньо-професійна програма Соціологія

спеціальності С5 Соціологія

галузі знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні
відносини

ВИКЛАДАЧ: Ратушна Таїсія Олександрівна, к.соц.н., доц., доцент кафедри соціології

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри соціології

Протокол № 1 від «26» 08 2025 р.

Завідувач кафедри соціології

В.О. Свободенко
(підпис) (ініціали, прізвище)

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

Т.О. Ратушна
(підпис)

Т.О. Ратушна
(ініціали, прізвище)

2025 рік

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни



Зв'язок з викладачем:

E-mail: t2020005@gmail.com

Телефон: (061) 228-75-58 (кафедра соціології)

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення)

Кафедра: соціології, ауд. 309 (3-й поверх) 4 корп. ЗНУ, вул. Дніпровська, 33а

1. Опис навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Презентація результатів соціологічного дослідження» полягає у формуванні у здобувачів знань та вмінь, необхідних для оформлення та презентації результатів соціологічного дослідження в різних видах документів. У процесі вивчення цієї дисципліни студенти ознайомлюються зі специфікою підготовки підсумкових документів, набувають навичок складання звітів за результатами проведеного соціологічного дослідження, а також вчать ефективно презентувати отримані результати. Окрему увагу приділено формуванню навичок публічних виступів, що дозволяють впевнено представляти результати досліджень перед аудиторією.

У результаті опанування дисципліни здобувачі повинні отримати знання про основні види підсумкових документів соціологічного дослідження, структуру та логіку складання звіту, а також особливості представлення графічної інформації та презентації результатів у різних форматах. Водночас вони повинні вміти складати звітну документацію, презентувати результати у відповідних форматах і звітувати про проведені дослідження під час публічних заходів.

У концептуальному, інформаційному і логічному плані даний курс тісно пов'язаний з дисциплінами «Якість емпіричних досліджень» та «Соціальне прогнозування», «Сценарне планування та прогнозування», «Соціологічні методи маркетингового дослідження».

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Семестр	2-й	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість годин	90	
Лекційні заняття	10 год.	
Практичні заняття	20 год.	
Самостійна робота	60 год.	
Консультації	Розклад розміщення консультацій: https://sites.znu.edu.ua/cms/index.php?action=news/view_details&news_id=37347&lang=ukr&news_code=ratushna-taisiya-oleksandrivna Кількість: 2 год. дистанційні – Zoom, за попередньою домовленістю Запис на консультації: t2020005@gmail.com	
Вид підсумкового семестрового контролю:	екзамен	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1573	



2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Результати навчання та компетентності	Методи навчання / форми і методи оцінювання
ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК02. Здатність працювати автономно. ЗК03. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). СК03. Здатність проектувати і виконувати соціологічні дослідження, розробляти й обґрунтовувати їхню методологію. СК04. Здатність збирати та аналізувати емпіричні дані з використанням сучасних методів соціологічних досліджень. СК05. Здатність обговорювати результати соціологічних досліджень та проєктів українською та іноземною мовами. СК06. Здатність дотримуватися у своїй діяльності норм професійної етики соціолога та керуватися загальнолюдськими цінностями. СК09. Здатність презентувати результати соціологічних досліджень для різних цільових аудиторій, використовуючи знання соціологічних методів у маркетингових дослідженнях для ефективного вирішення бізнес-завдань та питань соціального маркетингу. ПР01 Аналізувати соціальні явища і процеси, використовуючи емпіричні дані та сучасні концепції і теорії соціології. ПР04 Застосовувати наукові знання, соціологічні та статистичні методи, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язування складних задач соціології та суміжних галузей знань. ПР05 Здійснювати пошук, аналізувати та оцінювати необхідну інформацію в науковій літературі, банках даних та інших джерелах. ПР06 Вільно спілкуватись усно і письмово українською мовою та однією з іноземних мов при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій у сфері соціології та суміжних наук у тому числі в контексті співпраці з європейськими та євроатлантичними інституціями.	Лекції, керовані дискусії, метод проблемного викладу матеріалу, групові практичні роботи, творчі роботи, презентації, тестування в системі Moodle, опитування на семінарських заняттях, підготовка індивідуального/групового дослідницького завдання з презентацією його результатів

ПР08 Зрозуміло і недвозначно доносити знання, власні висновки та аргументацію з питань соціології та суміжних галузей знань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються. ПР09 Планувати і виконувати наукові дослідження у сфері соціології, аналізувати результати, обґрунтовувати висновки. ПР10 Презентувати результати соціологічних досліджень для різних цільових аудиторій, використовуючи знання соціологічних методів у маркетингових дослідженнях для ефективного вирішення бізнес-завдань та питань соціального маркетингу.	
---	--

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні вимоги до звіту з проведеного соціологічного дослідження

Звіт як основний підсумковий документ дослідження. Особливості звіту за формою подачі результатів дослідження. Структура звіту. Вступна частина та резюме. Основна частина, виклад основних результатів. Методологічна частина – викладення основних характеристик дослідження, опис цілей та завдань, методології, методів та методик. Змістова частина звіту. Практична спрямованість звіту соціологічного дослідження. Висновки та рекомендації. Обґрунтування рекомендацій. Додатки та їх оформлення. Особливості звіту в залежності від методу збору соціологічної інформації. Основні правила та вимоги складання таблиць і графіків.

Змістовий модуль 2. Представлення результатів соціологічного дослідження в наукових працях

Вимоги до наукових публікацій за результатами соціологічного дослідження. Помилки при написанні наукової публікації. Структурні складові наукової публікації. Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Аналіз основних досліджень і публікацій, в яких започатковане розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується стаття. Формулювання цілей статті (постановка завдання). Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Висновки з дослідження і перспективи подальших розвідок. Опис методики та методів. Використання джерел та посилання. Поняття про наукову конференцію, семінар, круглий стіл. Цілі та завдання проведення наукових конференцій, семінарів, круглих столів. Рівні наукових конференцій. Організація наукової конференції. Поняття доповіді. Цілі та завдання наукових доповідей. Структура наукової доповіді. Правила та вимоги до складання та представлення наукових доповідей. Дотримання принципів академічної доброчесності у наукових працях. Міжнародна, зокрема, європейська та євроаатлантична наукова комунікація.

Змістовий модуль 3. Представлення результатів соціологічного дослідження у ЗМІ

Діяльність соціолога у розповсюдженні та представленні соціологічної інформації населенню. Особливості викладення матеріалів соціологічного дослідження для масової не професійної аудиторії. Складання прес-релізів. Основні вимоги до складання прес-релізів: невеликий об'єм, доступність та популярність представлення інформації, актуальність та гострота проблеми, що представлена, основні результати дослідження в контексті важливості для суспільства. Можливості представлення графічного матеріалу в ЗМІ. Виступ соціолога на тематичних телепередачах у якості експерта та розширені прес-конференції. Контроль за якістю соціологічної інформації яка надається у ЗМІ. Типові помилки, що зустрічаються у засобах масової інформації при оприлюдненні даних соціологічних досліджень.

Змістовий модуль 4. Підготовка презентації та публічного виступу для представлення результатів соціологічного дослідження

Презентація як спосіб представлення результатів соціологічного дослідження різним аудиторіям. Використання візуальних засобів у презентації. Візуалізація соціологічних даних. Основні завдання візуалізації. Техніки візуалізації. Візуалізація та інфографіка. Особливості інфографіки. Завдання інфографіки. Створення композиції даних для інфографіки. Сервіси для створення візуалізацій та інфографіки (Canva, Figma, WordWall, Genially, Gamma).

Особливості підготовки до публічного виступу для представлення результатів соціологічного дослідження.

Взаємодія соціолога з різними аудиторіями. Фандрейзинг як важливий інструмент залучення фінансування. Проектна робота соціолога в контексті громадських ініціатив. Організація проектної діяльності. Європейський досвід у сфері фандрейзингу та управління проектами. PR-складова проектної діяльності.

4. Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	Загальні вимоги до звіту з проведеного соціологічного дослідження	4		<i>раз на два тижні</i>
2	Представлення результатів соціологічного дослідження в наукових працях.	2		<i>раз на два тижні</i>
3	Представлення результатів соціологічного дослідження у ЗМІ	2		<i>раз на два тижні</i>
4	Підготовка презентації та публічного виступу для представлення результатів соціологічного дослідження	2		<i>раз на два тижні</i>
Разом		10		

5. Теми семінарських занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	Загальні вимоги до звіту з проведеного соціологічного дослідження	6		<i>раз на тиждень</i>
2	Представлення результатів соціологічного дослідження в наукових працях.	6		<i>раз на тиждень</i>
3	Представлення результатів соціологічного дослідження у ЗМІ	4		<i>раз на тиждень</i>
4	Підготовка презентації та публічного виступу для представлення результатів соціологічного дослідження	4		<i>раз на тиждень</i>
Разом		20		

6.Самостійна робота

№ змістового модуля	Питання для самостійного опрацювання	Кількість годин	
		о/д.ф.	з.ф.
1	Загальні вимоги до звіту з проведеного соціологічного дослідження <u>Завдання:</u> Ознайомтеся з рекомендованою літературою або методичними матеріалами щодо оформлення звітів з соціологічних досліджень. Зверніть увагу на такі аспекти: структура звіту, обсяг тексту, вимоги до графічного матеріалу (таблиці, діаграми), стиль і мова викладу. Виберіть приклад звіту з соціологічного дослідження (це може бути публікація в науковому журналі, звіт дослідницької організації або зразок, наданий викладачем). Проаналізуйте його за такими критеріями: Відповідність основним структурним елементам (вступ, теоретична частина, методика дослідження, результати, висновки). Якість оформлення графічних елементів. Зрозумілість і логіка викладення матеріалу. На основі аналізу складіть короткий огляд (1–2 сторінки), в якому: Опишіть, наскільки звіт відповідає загальним вимогам. Наведіть приклади сильних і слабких сторін звіту. Запропонуйте, як можна покращити цей звіт для відповідності загальноприйнятим стандартам. Оформіть свій аналіз у вигляді письмового документа та підготуйтеся до обговорення результатів у групі. Особливу увагу зверніть на конкретні пропозиції щодо покращення звіту, щоб продемонструвати свої аналітичні навички та розуміння теоретичних вимог.	18	
2	Представлення результатів соціологічного дослідження в наукових працях <u>Завдання:</u> - Ознайомтеся з основними вимогами до написання наукових публікацій у соціології. Особливу увагу приділіть структурі наукової статті (вступ, огляд літератури, методологія, результати, обговорення, висновки), правилам цитування, а також вимогам до графічного представлення даних (таблиці, діаграми, графіки). - Знайдіть приклад наукової статті у сфері соціології, яка містить результати емпіричного дослідження (це може бути публікація з відкритого доступу або матеріали, рекомендовані викладачем). Проаналізуйте її за такими критеріями: Чи дотримано загальної структури наукової роботи? Наскільки чітко представлені методи збору даних і отримані результати? Чи якісно оформлені таблиці, графіки або інші візуалізації даних? Чи логічно пов'язані результати з висновками? - Складіть короткий аналітичний огляд (1–2 сторінки), в якому: Визначте сильні та слабкі сторони представленої роботи. Зазначте, чи відповідає стаття загальноприйнятим стандартам наукового письма та академічної доброчесності. - Підготуйте письмовий огляд статті із вашим аналізом для обговорення на семінарському занятті. Альтернативне завдання: презентація власних тез конференції (за наявності). Альтернативне завдання: Проходження курсу на платформі Prometheus Платформа Prometheus. "Академічна доброчесність."	14	

	онлайн-курс для викладачів". Зарахування можливе за умови надання сертифікату про проходження курсу.		
3	Представлення результатів соціологічного дослідження у ЗМІ Завдання: Ознайомтеся з особливостями представлення результатів соціологічних досліджень у ЗМІ. Зверніть увагу на вимоги до мови викладу (зрозумілий і доступний стиль, уникнення надмірно академічних термінів), способи подання даних (використання інфографіки, графіків, коротких ключових висновків) та етичні аспекти (об'єктивність, уникнення маніпуляцій). Оберіть приклад публікації у ЗМІ, яка базується на даних соціологічного дослідження. Це може бути стаття з новинного порталу, аналітична колонка або звіт у популярному журналістському форматі. Проаналізуйте її за такими критеріями: • Наскільки зрозуміло представлені результати дослідження? • Чи є використання графіків, таблиць або інших візуальних матеріалів? • Чи відповідає матеріал етичним вимогам? Наприклад, чи уникнуто перебільшень або викривлень результатів? • Чи вдалося автору адаптувати складні наукові дані для широкої аудиторії? Напишіть короткий аналіз (1–2 сторінки), у якому: • Опишіть сильні та слабкі сторони публікації. • Зазначте, які елементи адаптації були використані для представлення даних. • Запропонуйте рекомендації, як покращити цю публікацію для досягнення більшої зрозумілості та ефективності. • Підготуйте письмовий огляд із результатами аналізу та підготуйтеся представити свої висновки на семінарському занятті.	14	
4	Підготовка презентації та публічного виступу для представлення результатів соціологічного дослідження Завдання: Підготуйте презентацію результатів емпіричного соціологічного дослідження (на основі ваших даних або даних з відкритих джерел). Особливу увагу приділіть наочності представлення даних (графіки, таблиці, діаграми) та логічності структури презентації. Рекомендовано використовувати сервіси Canva, Figma, WordWall, Genially чи Gamma. <u>Альтернативне завдання:</u> Проаналізуйте публічний звіт або презентацію результатів соціологічного дослідження. Оцініть, наскільки зрозуміло і коректно представлено результати, чи є дотримання стандартів етичного подання інформації. <u>Альтернативне завдання:</u> Проходження курсу на платформі Prometheus «Візуалізація даних» (https://prometheus.org.ua/prometheus-free/data-visualization/) Цей курс допоможе вам опанувати основні принципи та інструменти для ефективної подачі інформації. Зарахування можливе за умови надання сертифікату про проходження курсу.	14	
Разом		60	



7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання	Усього балів
1	Тестування	Тестування на платформі Moodle	1 бал за кожную правильну відповідь. На проходження тесту дається одна спроба	5
	Практична робота	Практична робота: аналіз кейсів Вимоги до виконання: Необхідно розглянути 3 кейси (окрім розглянутих на лекції) звітів за результатами соціологічних досліджень і зазначити: • Особливості структури звітів. • Використані графічні засоби. • Представлення висновків та/чи рекомендацій.	9-10 балів – повна змістовна робота, висока аргументованість відповіді. 7-8 балів – робота досить повна, але є деякі неточності, непослідовність у аргументації; 4-6 бали – робота неповна, поверховий виклад матеріалу, відсутність аналітичних висновків; 1-3 бали – короткий поверховий виклад матеріалу	10
2	Тестування	Тестування на платформі Moodle	1 бал за кожную правильну відповідь. На проходження тесту дається одна спроба	5
	Практична робота	Аналітична робота з літературою: письмовий огляд статті з аналізом для обговорення на семінарському занятті. Підготовка тез конференції з метою представлення результатів соціологічного дослідження. Обсяг: 2-3 сторінки А4 Тема для обговорення: Міжнародна (європейська та євроатлантична) наукова комунікація.	9-10 балів – повна змістовна робота, висока аргументованість відповіді. 7-8 балів – робота досить повна, але є деякі неточності, непослідовність у аргументації; 4-6 бали – робота неповна, поверховий виклад матеріалу, відсутність аналітичних висновків; 1-3 бали – короткий поверховий виклад матеріалу	10
3	Тестування	Тестування на платформі Moodle	1 бал за кожную правильну відповідь. На проходження тесту дається одна спроба	5
	Практична робота	Аналітична робота з джерелами: аналіз публікації у ЗМІ, яка базується на даних соціологічного дослідження (стаття з новинного порталу, аналітична колонка або звіт у популярному журналістському форматі).	9-10 балів – повна змістовна робота, висока аргументованість відповіді. 7-8 балів – робота досить повна, але є деякі неточності, непослідовність у аргументації; 4-6 бали – робота неповна, поверховий виклад матеріалу,	10

		Напишіть короткий аналіз у якому опишіть сильні та слабкі сторони публікації; зазначте, які елементи адаптації були використані для представлення даних; запропонуйте рекомендації, як покращити цю публікацію для досягнення більшої зрозумілості та ефективності охоплення аудиторії. Альтернативне завдання: підготуйте прес-реліз та/або прес-звіт за результатами власного соціологічного дослідження.	відсутність аналітичних висновків; 1-3 бали – короткий поверховий виклад матеріалу	
4	Тестування	Тестування на платформі Moodle	1 бал за кожну правильну відповідь. На проходження тесту дається одна спроба	5
	Практична робота	Створення візуалізації та інфографіки для представлення результатів соціологічного дослідження та публічна презентація. За основу можна взяти результати соціологічних досліджень з відкритих джерел, або результати власного соціологічного дослідження (за темою магістерської роботи) Зміст завдання: 1. Створити презентацію результатів соціологічного дослідження не менше 14 слайдів з використанням засобів візуалізації та інфографіки. 2. Презентувати результати на семінарському занятті. Рекомендовано використовувати сервіси Canva, Figma, WordWall, Genially чи Gamma.	9-10 балів – повна змістовна робота, висока аргументованість відповіді. 7-8 балів – робота досить повна, але є деякі неточності, непослідовність у аргументації; 4-6 бали – робота неповна, поверховий виклад матеріалу, відсутність аналітичних висновків; 1-3 бали – короткий поверховий виклад матеріалу	10
Усього за змістов і модулі	8			60

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
екзамен	Теоретичне завдання	Тестування. Тест складається із 20 питань, розміщений на сторінці курсу у Moodle.	На проходження тесту дається 30 хвилин і одна спроба, 1 бал за кожну правильну відповідь.	20
	Практичне завдання	Даний вид завдання виконується он-лайн на платформі Moodle (https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1573) в день проведення підсумкового контролю. Передбачає відповіді на проблемні питання за темами курсу.	20-18 – робота повністю розкриває питання, логічно структурована, здобувачі оперують теоретичними поняттями, розглянутими під час вивчення дисципліни, наявні висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції, наведення прикладів з соціальної практики; 17-14 – положення та висновки у роботі недостатньо аргументовані, але робота достатньо логічна 13-10 – недостатньо чітка структура, аргументація положень, робота має незавершений характер, розмита конкретика 9-5 - відсутня чітка структура, робота має описовий характер 4-1 – робота фрагментарна, відсутня логіка та структура відповідей	20
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національного шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)		
E	60 – 69 (достатньо)	3 (задовільно)	
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		



9. Рекомендована література

Основна:

1. Афанасьєва Л.В., Букреева І.В., Глебова Н.І, Глинська Л.Ф., Орлов А.В. Підготовка підсумкових документів дослідження. Навчально-методичний посібник. Мелітополь, 2019. 138 с.
2. Богдан О. Що варто знати про соціологію і соціальні дослідження? Посібник-довідник для громадських активістів та всіх зацікавлених / Олена Богдан; консультант-рецензент Володимир Паніотто. Київ : Дух і літера, 2015. 380 с.
3. Паніна Н.В. Технологія соціологічного дослідження. Київ : Інститут соціології НАН України, 2007. 320 с.
4. Wymann C. Mind Your Writing: How to be a Professional Academic Writer. Opladen : Verlag Barbara Budrich, 2021. 97 p. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi71/0051295.pdf>.

Додаткова:

1. Defining and assessing research quality in a transdisciplinary context / B. M. Belcher et al. *Research Evaluation*. 2015. Vol. 25, no. 1. P. 1–17. URL : <https://doi.org/10.1093/reseval/rvv025> (date of access: 08.07.2023).
2. Fàbregues S., Paré M.-H., Meneses J. Operationalizing and Conceptualizing Quality in Mixed Methods Research: A Multiple Case Study of the Disciplines of Education, Nursing, Psychology, and Sociology. *Journal of Mixed Methods Research*. 2018. Vol. 13, no. 4. P. 424–445. URL : <https://doi.org/10.1177/1558689817751774> (date of access: 08.07.2023).
3. Ochsner M., Wolbring T., Hug S. E. Quality criteria for sociology? What sociologists can learn from the project «developing and testing research quality criteria in the humanities». *Sociologia E Politiche Sociali*. 2015. No. 2. P. 90–110. URL : <https://doi.org/10.3280/sp2015-002005> (date of access: 08.04.2024).
4. Ratushna T. Distance Learning and Safety of the Educational Environment: Teachers' Point of View. *Working Papers Series 'Meeting New Challenges in Education'*. Nottingham: Nottingham Trent University. 2023 C. 22-28. URL: https://www.ntu.ac.uk/__data/assets/pdf_file/0018/2022066/Issue-1.pdf.
5. Schneijderberg, C. Conventions of Quality Criteria of Empirical Social Research. *Forum Qualitative Sozialforschung Forum: Qualitative Social Research*. 2023. 24(3). URL : <https://doi.org/10.17169/fqs-24.3.3994>.
6. Методологія досліджень мас-медіа: робоча книга (handbook) / за заг. ред. К. Г. Сіріньок-Долгарьової. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 156 с.
7. Ратушна Т. О., Сорокіна О. С. Соціологічний аналіз контенту телевізійних релігійних проповідей протестантського спрямування. *Релігія та Соціум*. 2018. №1-2 (29-30). С. 332-339.
8. Shevchenko I. S. Academic English: Writing Articles and Conference Papers : teaching guide. Kharkiv : V. N. Karazin Kharkiv National University, 2023. 48 p. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi80/0060279.pdf>.
9. Ратушна Т. Фейки та дезінформація в соціальних мережах під час війни: ризики для українського суспільства. *Науково-теоретичний альманах Грані*, 2025. Вип. 28 (3). с. 84-91. doi:10.15421/172573.

10. Інформаційні ресурси

1. Cases. URL : <https://cases.media/>.
2. Опитування громадської думки. Як правильно розуміти та інтерпретувати соціологічні дані. Посібник для журналістів та всіх, хто працює з соціологічними даними. Фонд «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва. Київ : 2020. URL : <https://dif.org.ua/uploads/pdf/514094735644fc3693e56b7.70191677.pdf>.
3. Офіційний сайт Інституту соціології Національної Академії Наук України. URL : <http://www.i-soc.com.ua/institute/>.
4. Офіційний сайт Київського міжнародного інституту соціології. URL : <https://www.kiis.com.ua/>.
5. Офіційний сайт Соціологічної асоціації України. URL : <http://www.sau.kiev.ua/>.
6. Соціологічна група «Рейтинг». URL : <https://ratinggroup.ua/>.

7. Український центр економічних та політичних досліджень ім. О. Разумкова. URL : <https://razumkov.org.ua/>.
8. Фонд Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва. URL : <https://dif.org.ua/>.



11. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Відвідування усіх занять є обов'язковим. Також очікується, що здобувачі мають організовано та усвідомлено підходити до виконання навчальних завдань, участі у лекційних, семінарських і практичних заняттях. Від усіх сторін очікується активна позиція, у тому числі, щодо пошуку можливостей виконання пропущених завдань і проходження передбачених форм контролю. **Пропуски можливі лише з поважної причини.** Відпрацювання пропущених занять має бути регулярним за домовленістю з викладачем у години консультацій, передбачених даним курсом (усна відповідь чи письмова робота з пропущеної теми). Також можливе відпрацювання у вигляді проходження он-лайн тестування у системі Moodle пропущеної теми (якщо таке тестування було передбачено). У разі систематичних пропусків занять та консультацій для відпрацювання може бути застосована процедура повторного вивчення дисципліни (див. Додаток до силабусу).

Політика академічної доброчесності

Від здобувачів очікується повне дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених Кодексом академічної доброчесності ЗНУ (див. Додаток до силабусу). Усі письмові роботи будуть перевірятись на плагіат. У разі виявлення ознак списування, плагіату чи інших видів не доброчесної поведінки, роботи здобувачів не будуть прийматись на оцінювання, а до студентів можуть бути застосовані дисциплінарні заходи передбачені Кодексом академічної доброчесності ЗНУ.

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Під час занять потрібно перевести мобільний телефон у режим «без звуку», щоб не заважати викладачу і колегам. **Дозволяється** використання мобільних телефонів, ноутбуків, планшетів та інших персональних пристроїв з навчальною метою, а саме для пошуку інформації, ознайомлення з літературою, аналізу даних, виконання практичних завдань і т.д. **Не дозволяється** використання вище перелічених засобів під час контрольних заходів (порушення цієї вимоги буде розцінюватись як порушення правил академічної доброчесності). Використання програм на основі штучного інтелекту можливе лише в ознайомлювальних цілях. Не дозволяється використання таких програм для написання практичних і творчих робіт.

Можливості врахування результатів неформальної освіти

Згідно Положення Запорізького національного університету про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти від 2025 року.

Механізм визнання описано у Положенні: https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/polozhennya_zapor_z_kogo_natsional_nogo_un_versitetu_pro_poryadok_viznannya_rezul_tat_v_navchannya_zdobutikh_shlyakhom_neformal_noyi_ta_abo_nformal_noyi_osv_ti.pdf".

Зокрема Положення від 2025 року передбачає, що "2.7. У разі, якщо перезарахуванню отриманих результатів навчання у неформальній та інформальній освіті підлягають окремі розділи чи теми, виду навчальних занять, самостійної роботи, які не перевищують 14 годин, право для перезарахування результатів надається викладачу відповідної дисципліни. Умови такого перезарахування, рекомендації щодо можливості проходження визначеного онлайн курсу чи іншого елементу неформальної/інформальної освіти визначаються у силабусі навчальної дисципліни освітнього компонента та затверджуються на засіданні кафедри. Додаткове визнання результатів неформального навчання не потрібне. Перевірка досягнутих результатів навчання здійснюється під час проведення підсумкового контролю з дисципліни та враховуються викладачем при визначенні підсумкової оцінки з навчальної дисципліни."

У даному курсі може бути перезарахований курс неформальної освіти (наприклад, з платформи Prometheus), що відповідає темі з семінару/практичного заняття чи самостійної роботи (якщо не перевищує 14 годин), за умови надання викладачу відповідного сертифікату.

Комунікація

Комунікація між викладачем і здобувачами вищої освіти відбувається в аудиторії/ZOOM конференції, у системі Moodle та електронною поштою, а також в рамках запланованих для цього курсу консультацій. Інформація щодо організаційних питань також може надаватись викладачем старості групи у Viber чи Telegram. Викладач відповідатиме на письмовий запит студента щодо консультації або перевірки завдання впродовж 2 робочих днів. У повідомленні обов'язково вказуйте Ваше справжнє ім'я та прізвище, а не нікнейм.

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни



ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА 2025-2026 н.р. доступний за адресою: https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/1635.ukr.html.

НАВЧАННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ <https://lnk.ua/gk4x2wkVy>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (у тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Процедура повторного вивчення визначається [Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: https://lnk.ua/9MVwgEpVz](https://lnk.ua/9MVwgEpVz).

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://lnk.ua/EYNg6GpVZ>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://lnk.ua/QRVdWGwe3>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://lnk.ua/3R4avGqeJ>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**
Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua
Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Спеціалізована допомога: (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://lnk.ua/5pVJr17VP>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <https://library.znu.edu.ua/>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ (СЕЗН ЗНУ): <https://moodle.znu.edu.ua/>.
Посилання для відновлення паролю: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <https://sites.znu.edu.ua/child-advance/>.